

Hans Tentije

NERGENS ANDERS

Uitgeverij De Harmonie Amsterdam

VOOR JE ER WAS

Al datgene waar je in je dromen niet bij kon komen, soms, hun licht
doorschemerende raadselachtige achterkant
of van wat vlak onder het oppervlak liggen moest, daar
zou je dwars doorheen willen breken –

voorzichtig de trap afdalend hoorde je de altijd krakende trede
duidelijk zeggen dat je nergens naartoe mocht
maar onmiddellijk voelde je hoe uit de straatstenen de kou optrok en de wind
omzichtig in de lagen dorre
bladeren van vorige herfst en groef

zodoende kwam die zichzelf uiteraard tegen
alsook het gemis en het overvloedige en wat eenieder
eens toevallig of moedwillig
overkomen was, het maakte amper enig verschil

waar eindeloze schimmeldraden onverdroten voorbij oogenblikken
met nooit werkelijke gebeurtenissen vervlochten –

Plotseling afgebroken, later lukraak hernomen
fragmenten die uit een ontoegankelijk niemandsland opgedolven leken
en zich tussen andere beelden wrongen
terwijl een plas daglicht het onafwendbare weerspiegelde
dat al op je wachtte voor je er was

de waarheid, wist je, is niet te vinden, wat slecht
bij elkaar passende scherven hoogstens, toch

zocht je de verte af, die haast binnen handbereik lag
tot je ginds achter de bomen ten slotte het rivierwater glinsterend
zag opdoemen, je wierp je kleren
in het gras en gleed van de vrij steile oever –

aan de kant, waar de stroming minder was, greep je
net een overhangende boomtak vast, ruggelings dreef je, gewichtloos
alsof je zweefde, tussen de door het gebladerte
aan het zicht onttrokken ochtendhemel en de wortelstelsels
onder de stenige bedding

en zo het stroomafwaartse loochenend

III

Ongebreideld zwierven ze door je hoofd, taferelen
die in de diepte van een al lang verlaten zoutmijn waren uitgehouwen
voor de vele kamers, de kilometerslange gangen
die later vol water liepen en groepen, gedaanten oplostten

maar elders, in grauw winters licht, toch weer een vaste vorm
wisten aan te nemen, bijna onherkenbaar
veranderd na de zoutzweren van zovele ondergrondse
jaren zochten ze een entourage
geborgen genoeg

om eindelijk de tijd te begrijpen –

voor sommige gezichten vervaagden zag je hoe het zilt zijn sporen
op hun wangen had achtergelaten, relictten
van een oud ingegrift verdriet, misschien dat de sneeuw straks
iets zou kunnen verzachten

IV

De enorme vinvis die je verzwolgen, in zijn binnenste
gevoed en gekoesterd had, spooog je
na een dag of drie door een gordijn van baleinen
ongeschonden weer uit
op dit rustige, zomerse strand –

eenmaal bijgekomen plantte je je ellebogen
in het natte zand en begon te kruipen, van kwarts en glimmer
zinderde het toen je de hoog
tegen de duinen gelegen bunker bereikte

via een ruwe wand wist je op het platform te klimmen
dat door een smalle richel werd begrensd, wat
gruis en glasscherven alleen, moeizaam richtte je je op en rechtte
je rug, de diepte voorbij de randen
viel haast niet te weerstaan

legio schubben bewogen de zee, geen schip
verstoorde de horizon, je hoopte dat de vloed straks
dat grootlijvige moederdier terugbracht
en het zijn duistere muil verlossend opensperde

om je nekwervels, schouderbladen en ballen liefdevol te strelen
en die zich dan meteen achter je sloot –

V

Ruim voor de luxe kledingzaak zijn deuren opende
bleken etaleurs, met vilten sloffen aan en zwartgelakte spelden
tussen hun lippen geklemd, bezig te zijn
in een van de op straatniveau gelegen etalages

waar een paar nog nagenoeg naakte vrouwelijke poppen
kleurig werden uitgedost

eerst was er nog het roze bestorven vlees, de verleidelijke welvingen
van de borsten, de etalageruit spiegelde
je ter hoogte van de tepels van de dichtstbij staande figuur
terwijl dat wat tussen haar benen
hoorde te zitten zich daar natuurlijk niet bevond –

zij kwam onverhoeds tot leven en in haar ogen
school duidelijk iets van herkenning toen ze je een hand toestak
als om je te laten zien dat ergens
op haar levensweg jouw lot met het hare verbonden was

maar door haar ademhaling besloeg het glas

ALLEEN

Omdat hij uit de aangrenzende tuin iets opvangt wat klinkt
als *camouflage* of als *kan dat glaasje*
gaat hij terug naar de zin waarin hij is blijven steken
maar na drie keer vergeefs weer
te zijn begonnen slaat hij zijn boek dicht

even later weet hij al niet zeker meer
of hij zich die stem alleen verbeeld heeft, of er ook echt
wat gezegd is en door wie
dan wel –

hij heeft geen idee wat voor mensen
het zomerhuis naast hem hebben betrokken, slechts
voor enkele weken hopelijk, soms
verschuiven ze buiten een tafeltje, een ligstoel, en kringelt
er sigarettewok op

behalve het ruisen van de zee heel in de verte
hoor je hier maar weinig, of het moet, afhankelijk
van de windrichting, het verkeer
op de nabijgelegen provinciale weg zijn

plotseling gaan er nagels, hondnagels, scherp tikkend
over de tegels, kennelijk weten ze
het geblaf meteen in te tomen, te onderdrukken
tot een gemuilkorfd
maar verontrustend gegrom

tevergeefs zal hij op straat proberen de harde zeewind
van zich af te schudden en alle geluiden
daarmee die inbreuk maken op zijn bezigheden en de stilte
sinds zijn vrouw ervandoor ging –

meeuwen jouwen hem uit

FRAU MIT SCHIRM

Het litteken dat ze droeg kondigde toen
ze het huis verliet regen en onweer aan, was een teken misschien
dat er iets kon gebeuren waartegen
haar inderhaast meegenomen paraplu
geen enkele bescherming bood

onthutst sloeg ze even later een hand voor haar mond
en terwijl de schrik in haar ogen verwilderde
zag ze haar voorgevoel van daarstraks ongeveer
bewaarheid worden

angst kroop vanuit de stoeptegels
tintelend koud omhoog naar de hechtingen
van jaren her, ze moest knijpen
omdat haar sluitspieren het anders
niet meer konden houden –

wat maakte haar zo van streek, was er soms een kind
plompverloren overgestoken
en overreden, het kind dat ze zielsgraag gewild
maar nooit gekregen had?

versmald tot dit ene moment, deze naamloze, verbijsterde vrouw
weigert het beeld verdere
details of aanwijzingen prijs te geven

Gerhard Richter: olieverf op doek, 1964